

**Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο:
«Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2019/904/ΕΕ σχετικά με τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων
πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον»**

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Α. ΓΕΝΙΚΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Σύμφωνα με ευρωπαϊκές και εθνικές μελέτες, το ογδόντα με ογδόντα πέντε τοις εκατό (80-85 %) των θαλάσσιων απορριμμάτων που συναντώνται στις παραλίες αποτελούν πλαστικά, το πενήντα τοις εκατό (50 %), δε, του συνόλου των πλαστικών αντιστοιχεί σε πλαστικά αντικείμενα μίας χρήσης, ενώ το είκοσι επτά τοις εκατό (27 %) σε είδη αλιείας. Τα είδη αυτά ενέχουν σοβαρό κίνδυνο για τα θαλάσσια οικοσυστήματα, τη βιοποικιλότητα και την ανθρώπινη υγεία και βλάπτουν δραστηριότητες, όπως ο τουρισμός, η αλιεία και η ναυτιλία. Η κατάλληλη διαχείριση των αποβλήτων εξακολουθεί να έχει καίρια σημασία για την πρόληψη όλων των απορριμμάτων που συναντώνται διάσπαρτα στο περιβάλλον, περιλαμβανομένων των θαλάσσιων απορριμμάτων. Το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο δηλαδή οι ν. 4042/2012 (Α' 24), 3983/2011 (Α' 144), 3199/2003 (Α' 280) και η Οδηγία (ΕΕ) 2019/883 (L 151) παρέχουν ορισμένες ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση των θαλάσσιων απορριμμάτων, οι οποίες ωστόσο δεν κρίνονται επαρκείς. Για την επίλυση του προβλήματος εξεδόθη η Οδηγία 2019/904/ΕΕ (L 155), στην ενσωμάτωση της οποίας στην εθνική έννομη τάξη αποσκοπεί το παρόν νομοσχέδιο. Στόχος της εν λόγω Οδηγίας και κατ' επέκταση του προτεινόμενου νομοσχεδίου είναι η πρόληψη και η μείωση του αντικτύπου ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον, ιδίως στο υδάτινο, και στην ανθρώπινη υγεία, καθώς και η προώθηση της μετάβασης στην κυκλική οικονομία με καινοτόμα και βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα, προϊόντα και υλικά. Για να επικεντρωθούν οι προσπάθειες εκεί όπου είναι περισσότερο αναγκαίες, η Οδηγία, και ως εκ τούτου το παρόν νομοσχέδιο, καλύπτουν μόνον εκείνα τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης που εμφανίζονται συχνότερα σε παραλίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.), καθώς επίσης τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη και προϊόντα από οξοδιασπώμενη πλαστική ύλη. Για ορισμένα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης υπάρχουν διαθέσιμες κατάλληλες και πιο βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις. Προκειμένου να περιοριστούν οι δυσμενείς συνέπειες αυτών στο περιβάλλον, λαμβάνονται μέτρα για την απαγόρευση της διάθεσής τους στην αγορά. Με τον τρόπο αυτό προωθείται η χρήση διαθέσιμων και πιο βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων, καθώς και καινοτόμων λύσεων για πιο βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα. Για ορισμένες κατηγορίες πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης, δεν υπάρχουν ακόμη κατάλληλες και πιο βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις, ενώ η κατανάλωση αυτών αναμένεται να αυξηθεί. Για να αναστραφεί η τάση αυτή και να προωθηθούν προσπάθειες για πιο βιώσιμες λύσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο φιλόδοξα μέτρα, με σκοπό να υπάρξει σημαντική αντιστροφή των τάσεων κατανάλωσης και μετρήσιμη ποσοτική μείωση. Επίσης, λαμβάνονται μέτρα οικολογικού σχεδιασμού και σήμανσης. Σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», θεσπίζονται προγράμματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για την κάλυψη του κόστους διαχείρισης αποβλήτων και περισυλλογής απορριμμάτων, καθώς και του αναγκαίου κόστους των μέτρων ευαισθητοποίησης για την πρόληψη και τη μείωση τέτοιου είδους απορριμμάτων. Η αποτελεσματικότητα των προτεινόμενων μέτρων θα παρακολουθείται και θα αξιολογείται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, βάσει της ποιότητας των θαλάσσιων υδάτων. Ως εκ τούτου η συνολική μείωση των θαλάσσιων απορριμμάτων αποτελεί τον βασικό δείκτη αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του προτεινόμενου νομοσχεδίου.

ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ

Επί του άρθρου 1

Στο άρθρο αυτό προβλέπεται ότι το προτεινόμενο νομοσχέδιο εκδίδεται στο πλαίσιο ενσωμάτωσης στην εθνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2019/904/ΕΕ και προσδιορίζεται ο σκοπός της λήψης μέτρων από τον νομοθέτη, ήτοι η πρόληψη και μείωση του αντικτύπου ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον, ιδίως στο υδάτινο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία, καθώς και η μετάβαση στην κυκλική οικονομία με καινοτόμα και βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα, προϊόντα και υλικά, στο πλαίσιο της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς.

Επί του άρθρου 2

Στο άρθρο 2 προσδιορίζονται το πεδίο εφαρμογής, καθώς και η σχέση ειδικότητας των προτεινόμενων διατάξεων με τους ν. 2939/2001 (Α' 179) και 4042/2012 (Α' 24).

Επί του άρθρου 3

Στο προτεινόμενο άρθρο 3 περιλαμβάνονται οι ορισμοί της Οδηγίας 2019/904/ΕΕ, καθώς και επιπλέον αμιγώς εθνικοί ορισμοί, για λόγους σαφήνειας της διατύπωσης των προτεινόμενων ρυθμίσεων και διευκόλυνσης του εφαρμοστή του νόμου.

Επί του άρθρου 4

Με τις προτεινόμενες διατάξεις λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την επίτευξη του στόχου της παρ. 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2019/904/ΕΕ, ήτοι της φιλόδοξης, σταθερής, μετρήσιμης και ποσοτικής μείωσης της κατανάλωσης των πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης που απαριθμούνται στο μέρος Α' του παραρτήματος Ι από το έτος 2026 σε σύγκριση με το έτος 2022. Η μεθοδολογία για τον υπολογισμό και την επαλήθευση της φιλόδοξης και σταθερής μείωσης της κατανάλωσης των ανωτέρω πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης, καθορίζεται με εκτελεστική πράξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2019/904/ΕΕ.

Ειδικότερα, με την παρ. 2 ως πρώτο εθνικό μέτρο για την επίτευξη του στόχου της παρ. 1, τίθενται περαιτέρω ποσοτικοί στόχοι μείωσης της κατανάλωσης των πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης του μέρους Α' του παραρτήματος Ι. Για την υπολογισμό και την επαλήθευση των εν λόγω στόχων, όπως και για τον βασικό στόχο, ακολουθείται η μεθοδολογία που θεσπίζεται με εκτελεστική πράξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2019/904/ΕΕ.

Με την παρ. 3 ρυθμίζεται η επιβολή εισφοράς προστασίας θαλάσσιου περιβάλλοντος για όλα τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης του μέρους Α' του παραρτήματος Ι, που διατίθενται ως συσκευασία των τροφίμων και των ποτών κατά την πώλησή τους από επιχειρήσεις μαζικής εστίασης, για τον σκοπό της μείωσης της κατανάλωσης αυτών, σύμφωνα με την παρ. 1. Το ποσό της εισφοράς ορίζεται στα τέσσερα (4) λεπτά του ευρώ, πλέον Φ.Π.Α. Η υποχρέωση καταβολής της εισφοράς εκκινεί από την 1η Ιανουαρίου του 2022 και επιβάλλεται στους καταναλωτές ανά τεμάχιο προϊόντος, το οποίο συμπεριλαμβάνει τα πλαστικά καλύμματα και τα καπάκια. Για τα πλαστικά καλύμματα ή καπάκια μίας χρήσης που συνοδεύουν προϊόντα που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος, η εισφορά εφαρμόζεται μόνο στο κάλυμμα ή το καπάκι. Με τις περ. γ' και δ' καθορίζονται οι υποχρεώσεις των επιχειρήσεων μαζικής εστίασης και των παραγωγών των εν

λόγω προϊόντων σχετικά με τη σήμανση που πρέπει να φέρουν τα προϊόντα που υπόκεινται στην εισφορά. Ο καθορισμός των προδιαγραφών της σήμανσης λαμβάνει χώρα με την απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 19. Περαιτέρω στην περ. ε' ορίζεται ο σκοπός της διάθεσης των εσόδων από την εισφορά, ήτοι η χρηματοδότηση δράσεων προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος που προβλέπονται στα προγράμματα του άρθρου 12 του ν. 3983/2011. Από τις ανωτέρω δράσεις εξαιρούνται ρητά αυτές που αφορούν στις δράσεις καθαρισμού από τα απορρίμματα των προϊόντων των άρθρων 8, 9 και 20, το πλήρες κόστος των οποίων αναλαμβάνουν οι παραγωγοί των εν λόγω προϊόντων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις ανωτέρω ρυθμίσεις. Τέλος, στην περ. ζ' ορίζεται ότι για τον έλεγχο της ορθής απόδοσης της εισφοράς υποβάλλεται δήλωση απόδοσης εισφοράς προστασίας θαλάσσιου περιβάλλοντος από τις υπόχρεες επιχειρήσεις στις αρμόδιες φορολογικές αρχές κάθε τρίμηνο, έως την τελευταία ημέρα του μήνα που ακολουθεί την περίοδο στην οποία αφορά. Σε περίπτωση μη απόδοσης της εισφοράς, η παράβαση βεβαιώνεται, στη Δ.Ο.Υ. κατοικίας του υπόχρεου, από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας που εποπτεύει τον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης (Ε.Ο.ΑΝ.), μετά από εισήγηση του Ε.Ο.ΑΝ. και εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ, ν.δ. 356/1974, Α'90)).

Ακολούθως, με την παρ. 4 θεσπίζεται υποχρέωση για τις επιχειρήσεις μαζικής εστίασης, εξαιρουμένων των επιχειρήσεων παρασκευής ή και προσφοράς τροφίμων και ποτών σε κινητούς ή προσωρινούς χώρους, να διαθέτουν στα σημεία πώλησης προς τον καταναλωτή κατ' ελάχιστον τριάντα (30) τεμάχια για κάθε είδος επαναχρησιμοποιήσιμων εναλλακτικών προϊόντων των πλαστικών μίας χρήσης του μέρους Α' του παραρτήματος Ι. Περαιτέρω στην ίδια παράγραφο, προβλέπεται υποχρέωση των ως άνω επιχειρήσεων, αφενός να προωθούν τα επαναχρησιμοποιήσιμα προϊόντα των πλαστικών μίας χρήσης του μέρους Α' του παραρτήματος Ι με σχετική αναγραφή της διάθεσης αυτών στα καταστήματά τους και της ωφελιμότητας της χρήσης τους για το περιβάλλον και αφετέρου να ενημερώνουν τον καταναλωτή για τη διαθεσιμότητα επαναχρησιμοποιήσιμων λύσεων, κατά τη διανομή των προϊόντων.

Με τις ρυθμίσεις της παρ. 5 θεσπίζονται υποχρεώσεις για τις επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου και μαζικής εστίασης κατά την πώληση μη συσκευασμένων τροφίμων και ποτών να εξυπηρετούν τον καταναλωτή σε δικό του επαναχρησιμοποιήσιμο σκεύος εφόσον το ζητήσει, υπό την προϋπόθεση το σκεύος να μην είναι προδήλως ακάθαρμο ή ακατάλληλο κατά την κοινή πείρα προς τη συγκεκριμένη χρήση, να διαθέτουν σε χαμηλότερη τιμή τα μη συσκευασμένα τρόφιμα και ποτά, όταν πωλούνται σε επαναχρησιμοποιήσιμο προϊόν του καταναλωτή, και να ενημερώνουν τον καταναλωτή για την τιμή πώλησης των τροφίμων και ποτών που διατίθενται χωρίς συσκευασία. Ανάλογες υποχρεώσεις προβλέπονται και για τις επιχειρήσεις ή τους μεμονωμένους ιδιώτες που εκμεταλλεύονται αυτόματους πωλητές τροφίμων ή ροφημάτων κάθε κατηγορίας.

Επιπλέον, με τις ρυθμίσεις της παρ. 6 θεσπίζεται απαγόρευση χρήσης των προϊόντων μίας χρήσης του μέρους Α' του παραρτήματος Ι για τις επιχειρήσεις τροφοδοσίας (catering) με απευθείας διάθεση τροφίμων και ποτών στον καταναλωτή και τις επιχειρήσεις παρασκευής ή και προσφοράς τροφίμων και ποτών σε κινητούς ή προσωρινούς χώρους, οι οποίες οφείλουν να συμμορφώνονται παράλληλα με τις απαιτήσεις της κείμενης υγειονομικής νομοθεσίας. Σε αντικατάσταση των ανωτέρω προϊόντων οι ως άνω επιχειρήσεις δύνανται να χρησιμοποιούν εναλλακτικά προϊόντα.

Σε συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του άρθρου 4 της Οδηγίας 2019/904/ΕΕ, με τις διατάξεις των παρ. 7, 8 και 9 θεσπίζεται πλαίσιο παρακολούθησης της μείωσης της κατανάλωσης των προϊόντων του μέρους Α' του παραρτήματος Ι σε εθνικό επίπεδο και υποβολής σχετικών εκθέσεων και στοιχείων προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς

και ένταξης των μέτρων για τη μείωση της κατανάλωσης στα σχέδια ή προγράμματα που αναφέρονται στο άρθρο 15. Ειδικότερα, τα εν λόγω προϊόντα παρακολουθούνται από τους φορείς των Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΕΔ) σύμφωνα με την περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 8, καθώς και από τον Ε.Ο.ΑΝ..

Τέλος, με την παρ. 10, για τον σκοπό της μείωσης της κατανάλωσης των πλαστικών προϊόντων μιας χρήσης του μέρους ΣΤ' του παραρτήματος Ι, από την 1η Ιουλίου 2021, θεσπίζεται υποχρέωση στους Δήμους να διαθέτουν κοινόχρηστες βρύσες προς δωρεάν διάθεση πόσιμου νερού σε αθλητικές εγκαταστάσεις και παιδικές χαρές της αρμοδιότητάς τους, παρέχοντας παράλληλα κατάλληλη σήμανση στο κοινό για την ενθάρρυνση της χρήσης επαναχρησιμοποιούμενων δοχείων νερού.

Επί του άρθρου 5

Με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 5, σε συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του άρθρου 5 της Οδηγίας 2019/904/ΕΕ, καθιερώνεται από τις 3 Ιουλίου 2021 καθολική απαγόρευση διάθεσης στην ελληνική αγορά των πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης που απαριθμούνται στο μέρος Β' του παραρτήματος Ι, καθώς και των προϊόντων που κατασκευάζονται από οξοδιασπώμενη πλαστική ύλη. Αναφορικά με τα προϊόντα που ήδη είναι διαθέσιμα στην αγορά κατά την έναρξη ισχύος της απαγόρευσης, τίθεται προθεσμία δέκα μηνών από τον χρόνο της απαγόρευσης, ήτοι από τις 3 Ιουλίου 2021, για την εξάντληση των αποθεμάτων. Περαιτέρω, με την παρ. 2, από την 1η Ιανουαρίου 2021 θεσπίζεται απαγόρευση στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης να προμηθεύονται με οιονδήποτε τρόπο τα ανωτέρω προϊόντα μίας χρήσης και αντίστοιχη υποχρέωση να περιλαμβάνουν στα εν γένει έγγραφα συμβάσεων μίσθωσης ή εκμετάλλευσης ή παροχής υπηρεσιών λειτουργίας κυλικίων, όρο περί απαγόρευσης της προμήθειας, της χρήσης και της διάθεσης των εν λόγω προϊόντων από τον ανάδοχο της σύμβασης.

Επί του άρθρου 6

Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 6, για τον σκοπό της μείωσης της διασποράς πλαστικών καπακίων και καλυμμάτων των περιεκτών ποτών στο περιβάλλον, ορίζεται ότι από τις 3 Ιουλίου 2024 τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης του μέρους Γ' του παραρτήματος Ι επιτρέπεται να διατίθενται στην αγορά μόνον εφόσον πληρούν συγκεκριμένες απαιτήσεις σχεδιασμού προϊόντος. Περαιτέρω, με την παρ. 2 προβλέπονται στόχοι υποχρεωτικής ελάχιστης περιεκτικότητας ανακυκλωμένης πλαστικής ύλης στις φιάλες ποτών, που εφαρμόζονται τόσο για την ελληνική αγορά συνολικά όσο και για κάθε παραγωγό μεμονωμένα. Παράλληλα, ορίζεται υποχρέωση συμμόρφωσης των παραγωγών των εν λόγω φιαλών, καθώς και των προσώπων που εκτελούν εργασίες ανακύκλωσης και των κέντρων διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών με σύστημα διασφάλισης ποιότητας, οι προδιαγραφές του οποίου καθορίζονται με την απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 19, καθώς και υποχρέωση σήμανσης των προϊόντων, οι προδιαγραφές της οποίας καθορίζονται με την απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 19.

Επί του άρθρου 7

Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 7 καθιερώνεται από τις 3 Ιουλίου 2021 υποχρεωτική σήμανση, ακολουθώντας τις σχετικές προδιαγραφές που θα θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης του μέρους Δ' του παραρτήματος Ι, που διατίθενται στην αγορά που θα ενημερώνει τον καταναλωτή για τη διαχείριση των εν λόγω προϊόντων ως αποβλήτων, την παρουσία πλαστικών υλών σε αυτά και τις επιπτώσεις της απόρριψής των στο περιβάλλον. Για τα προϊόντα καπνού, η ανωτέρω υποχρέωση ισχύει επιπλέον των ρυθμίσεων περί σήμανσης του ν.

4419/2016. Τέλος, για τους σκοπούς ενημέρωσης των καταναλωτών, με τις ρυθμίσεις της παρ. 3 καθιερώνεται από τις 3 Ιανουαρίου 2022, υποχρεωτική σήμανση για τα προϊόντα μίας χρήσης που απαριθμούνται στο μέρος Α' του παραρτήματος ΙΙ και τα εναλλακτικά προϊόντα μίας χρήσης που απαριθμούνται στο μέρος Β' του παραρτήματος ΙΙ, σχετικά με τη δυνατότητα κατ' ελάχιστον επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης ή λιπασματοποίησής τους (κομποστοποίησης), σύμφωνα με ευρωπαϊκά ή ισοδύναμα πρότυπα.

Επί του άρθρου 8

Με τις προτεινόμενες διατάξεις καλύπτεται η απαίτηση του άρθρου 8 της Οδηγίας 2019/904/ΕΕ για τη θέσπιση προγραμμάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 8α της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ, για όλα τα προϊόντα μίας χρήσης που απαριθμούνται στο τμήμα Ι του μέρους Ε' του παραρτήματος Ι που διατίθενται στην αγορά. Το άρθρο 8α της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ δεν έχει ακόμη ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο. Παρόλα αυτά ο ν. 2939/2001 αποτελεί το εθνικό θεσμικό πλαίσιο για τη διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού. Ειδικότερα τα άρθρα 4, 4α, 4β, 4γ, 7, 8, 11, 12 και 13 του ν. 2939/2001, καλύπτουν το βασικό πλαίσιο σχεδιασμού, οργάνωσης και λειτουργίας συλλογικών και ατομικών συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης (ΣΕΔ) αποβλήτων συσκευασιών αποτελώντας το πρόγραμμα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για τις συσκευασίες.

Το πρόγραμμα αυτό, με τις ρυθμίσεις του άρθρου 8, σε συνδυασμό με το άρθρο 12, επεκτείνεται ως προς το πεδίο εφαρμογής του, ώστε να συμπεριλάβει προϊόντα που ενώ είναι ίδια στη φύση τους, δεν επιτελούν λειτουργία συσκευασίας (όπως πλαστικά κυπελλάκια ποτών, όταν πωλούνται σε κατάστημα λιανικής). Οι παραγωγοί των προϊόντων της παρ. 1 του άρθρου 8 που αποτελούν συσκευασίες (όπως κυπελλάκια ποτών που προορίζονται για πλήρωση στο σημείο πώλησης) συμμετέχουν ήδη σε Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ) ή λειτουργούν ατομικό ΣΕΔ. Με την προτεινόμενη διάταξη της παρ. 2, πρέπει αντίστοιχα και οι παραγωγοί των προϊόντων της παρ. 1 που δεν αποτελούν συσκευασίες να συμμετέχουν σε ένα από τα υφιστάμενα ΣΣΕΔ ή να επεκτείνουν το πεδίο εφαρμογής των Ατομικών Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΑΣΕΔ) ή να οργανώσουν νέο ΣΣΕΔ ή ΑΣΕΔ.

Με τις διατάξεις της παρ. 3, στους φορείς ΣΕΔ επιβάλλονται οι υποχρεώσεις που απορρέουν τόσο από την Οδηγία 2019/904/ΕΕ όσο και από το άρθρο 8α της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ, που ισχύουν επιπλέον των υποχρεώσεων που απορρέουν από το πρόγραμμα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού του ν. 2939/2001. Επιπλέον, με την παρ. 4 προστίθενται επιπλέον κριτήρια διαμόρφωσης των χρηματικών εισφορών στις περιπτώσεις συλλογικών ΣΕΔ ενώ με την παρ. 5 θεσπίζεται υποχρέωση συμμόρφωσης των υφιστάμενων ΣΕΔ με τις διατάξεις του παρόντος έως τις 5 Ιανουαρίου 2023.

Επί του άρθρου 9

Με τις διατάξεις του άρθρου 9 θεσπίζεται πρόγραμμα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για τα προϊόντα μίας χρήσης του τμήματος ΙΙ του μέρους Ε' του παραρτήματος Ι, που διατίθενται στην αγορά. Στο υφιστάμενο πλαίσιο, δεν υφίσταται κάποιο συλλογικό ή ατομικό ΣΕΔ για τα προϊόντα αυτά, ούτε ειδικό πλαίσιο διαχείρισης των αποβλήτων αυτών, πλην του ισχύοντος πλαισίου για τα αστικά στερεά απόβλητα, ενώ οι παραγωγοί των εν λόγω προϊόντων λειτουργούν ΣΕΔ μόνο για τη συσκευασία των προϊόντων τους.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις καθορίζεται η εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου του ν. 2939/2001, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι παραγωγοί των εν λόγω προϊόντων φέρουν οικονομική ευθύνη

ή οικονομική και οργανωτική ευθύνη για τη διαχείριση του σταδίου του κύκλου ζωής των προϊόντων τους που καθίστανται απόβλητα. Ειδικότερα, οι παραγωγοί των προϊόντων της παρ. 1 του παρόντος υποχρεούνται να οργανώσουν ΣΣΕΔ και για την οργάνωση και λειτουργία αυτού, εφαρμόζονται κατ' αναλογία με τις συσκευασίες τα άρθρα 4α, 4β, 4γ και 7, εξαιρουμένων των παρ. 1 και 3 αυτού, του ν. 2939/2001.

Επίσης με τις παρ. 3 και 4 καθορίζονται οι υποχρεώσεις των ΣΣΕΔ όπως απορρέουν από την Οδηγία 2019/904/ΕΕ και το άρθρο 8α της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ, καθώς και κριτήρια για τη διαμόρφωση των χρηματικών εισφορών στην περίπτωση συλλογικών συστημάτων.

Επί του άρθρου 10

Με τις διατάξεις του άρθρου 10 θεσπίζεται πρόγραμμα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για τα προϊόντα μίας χρήσης του τμήματος ΙΙΙ του μέρους Ε' του παραρτήματος Ι, που διατίθενται στην αγορά.

Στο υφιστάμενο πλαίσιο, δεν υφίσταται κάποιο συλλογικό ή ατομικό ΣΕΔ για τα προϊόντα αυτά, ούτε ειδικό πλαίσιο διαχείρισης των αποβλήτων αυτών, πλην αυτού που ισχύει για τα αστικά στερεά απόβλητα, ενώ οι παραγωγοί των εν λόγω προϊόντων λειτουργούν ΣΕΔ μόνο για τη συσκευασία των προϊόντων τους.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις καθορίζεται η εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου του ν. 2939/2001, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι παραγωγοί των εν λόγω προϊόντων φέρουν οικονομική ευθύνη ή οικονομική και οργανωτική ευθύνη για τη διαχείριση του σταδίου του κύκλου ζωής των προϊόντων τους που καθίστανται απόβλητα. Κατά συνέπεια, και κατ' αναλογία με τις συσκευασίες, για την οργάνωση και λειτουργία των ΣΣΕΔ του παρόντος, εφαρμόζονται τα άρθρα 4α, 4β, 4γ και 7, εξαιρουμένων των παρ. 1 και 3 αυτού, του ν. 2939/2001.

Ειδικότερα, οι παραγωγοί των προϊόντων της παρ. 1 του παρόντος υποχρεούνται είτε να οργανώσουν ΣΣΕΔ είτε να αιτηθούν από υφιστάμενο φορέα ΣΣΕΔ διαφορετικών προϊόντων να αναλάβει την ανωτέρω οργανωτική ευθύνη ανεξάρτητα από τη μέθοδο εναλλακτικής διαχείρισης που εφαρμόζει.

Επίσης με τις παρ. 3 και 4 καθορίζονται οι υποχρεώσεις των ΣΣΕΔ όπως απορρέουν από την Οδηγία 2019/904/ΕΕ και το άρθρο 8α της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ, καθώς και κριτήρια για τη διαμόρφωση των χρηματικών εισφορών.

Επί του άρθρου 11

Με τις διατάξεις του άρθρου 11 θεσπίζεται πρόγραμμα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη που διατίθενται στην αγορά. Με την παρ. 2 ορίζεται ένα ελάχιστο ποσοστό συλλογής αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη με σκοπό την ανακύκλωση.

Στο υφιστάμενο πλαίσιο, για τα εν λόγω προϊόντα, δεν υφίσταται υποχρέωση των παραγωγών περί οργάνωσης και λειτουργίας ΣΕΔ. Με την παρ. 3 καθορίζεται η εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου του ν. 2939/2001, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι παραγωγοί των εν λόγω προϊόντων φέρουν οικονομική ευθύνη ή οικονομική και οργανωτική ευθύνη για τη διαχείριση του σταδίου του κύκλου ζωής των προϊόντων τους που καθίστανται απόβλητα. Ειδικότερα, οι παραγωγοί των προϊόντων της παρ. 1 του παρόντος υποχρεούνται να οργανώσουν ΣΣΕΔ για την οργάνωση, δε, και λειτουργία αυτού, εφαρμόζονται κατ' αναλογία με τις συσκευασίες τα άρθρα 4α, 4β, 4γ και 7, εξαιρουμένων των παρ. 1 και 3 αυτού, του ν. 2939/2001.

Παράλληλα, ισχύει και το πλαίσιο διαχείρισης των αποβλήτων αλιευτικών σκαφών που προβλέπεται στην υπ' αρ. 8111.1/41/09 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής (Β' 412) καθώς και στην Οδηγία 2019/883/ΕΕ, η οποία δεν έχει ακόμη ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο.

Επίσης με τις παρ. 4 και 5 καθορίζονται οι υποχρεώσεις των ΣΣΕΔ όπως απορρέουν από την Οδηγία 2019/904/ΕΕ και το άρθρο 8α της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ, καθώς και κριτήρια για τη διαμόρφωση των χρηματικών εισφορών.

Επί του άρθρου 12

Με την παρ. 1 τίθεται το πλαίσιο καθορισμού και απόδοσης του κόστους καθαρισμού των απορριμμάτων των προϊόντων των άρθρων 8, 9 και 10. Ειδικότερα, ορίζεται το αρμόδιο όργανο για την κατάρτιση ετήσιων προγραμμάτων καθαρισμού και για τον καθορισμό του κόστους καθαρισμού,

καθώς και ο τρόπος, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις συγκέντρωσης, απόδοσης και εκταμίευσης των ποσών που αντιστοιχούν στα κόστη καθαρισμού.

Επίσης, με τις παρ. 2 και 3 ρυθμίζονται θέματα για τους εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους των παραγωγών και των παραγωγών που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα και πωλούν σε άλλο κράτος μέλος της Ένωσης.

Στις παρ. 4 και 5 ορίζεται ο Ε.Ο.ΑΝ. ως αρμόδιος φορέας για να παρακολουθεί το σύνολο των προγραμμάτων διευρυμένης ευθύνης παραγωγού του παρόντος και των συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης που δύναται να συσταθούν ως απόρροια των διατάξεων του νομοσχεδίου και να διασφαλίζει τακτικό διάλογο μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών. Τέλος στην παρ. 6 ορίζεται ότι οι φορείς ΣΕΔ δύναται να συνεργάζονται με δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις διαχείρισης αποβλήτων, τοπικές αρχές και περιβαλλοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις, με σκοπό την επίτευξη των στόχων των προγραμμάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού του παρόντος.

Επί του άρθρου 13

Με την παρ. 1 του άρθρου 13 θεσπίζονται ποσοτικοί στόχοι για τη χωριστή συλλογή για ανακύκλωση των αποβλήτων πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης που απαριθμούνται στο μέρος ΣΤ' του παραρτήματος Ι.

Για την επίτευξη των στόχων της παρ. 1 του παρόντος, με τις ρυθμίσεις των παρ. 3 και 4 θεσπίζεται υποχρέωση των παραγωγών των προϊόντων του μέρους ΣΤ' του παραρτήματος Ι περί οργάνωσης ενιαίου συστήματος εγγυοδοσίας πανελλαδικής εμβέλειας, αξιοποιώντας την οργανωτική δομή ενός ΣΣΕΔ αποβλήτων συσκευασιών. Το σύστημα αυτό θα λειτουργεί συμπληρωματικά με τα υφιστάμενα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης αποβλήτων συσκευασιών.

Επίσης, με τις ρυθμίσεις των παρ. 5, 6, 8 και 9 καθορίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις για τη λειτουργία ενός συστήματος εγγυοδοσίας.

Με την παρ. 7, οι επιχειρήσεις λιανικής πώλησης που διαθέτουν τα προϊόντα του μέρους ΣΤ' του παραρτήματος Ι υποχρεούνται να επιτελούν τη λειτουργία σημείου επιστροφής, ενώ περαιτέρω ορίζεται ότι το σύστημα δύναται να συμπεριλάβει και άλλους χώρους επιστροφής, με τη σχετική απόφαση της παρ. 9 του άρθρου 19.

Επί του άρθρου 14

Για τους σκοπούς της ευαισθητοποίησης των καταναλωτών σχετικά με τα πλαστικά προϊόντα μιας χρήσης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος, στην παρ. 1 προβλέπεται η οργάνωση και υλοποίηση ετήσιων προγραμμάτων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης από τους φορείς ΣΕΔ των άρθρων 8, 9, 10 και 11. Τα εν λόγω προγράμματα εγκρίνονται και η υλοποίησή τους παρακολουθείται από τον Ε.Ο.ΑΝ., Ακολουθως, στην παρ. 3 προβλέπονται, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, οι ενέργειες που δύναται να περιλαμβάνουν τα εν λόγω προγράμματα. Τέλος στην παρ. 4 προβλέπεται η υποχρέωση οργάνωσης και υλοποίησης αντίστοιχου προγράμματος ευαισθητοποίησης και από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας από κοινού με τον Ε.Ο.ΑΝ., έως την έναρξη εφαρμογής των προγραμμάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού του νόμου, αλλά και κατόπιν αυτής.

Επί του άρθρου 15

Στο άρθρο 15 ορίζεται ως αρμόδια αρχή για την εφαρμογή των μέτρων του παρόντος το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ενώ η Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του ιδίου Υπουργείου ορίζεται ως αρμόδια αρχή για τον συντονισμό των μέτρων και την εναρμόνισή τους με τα σχέδια και προγράμματα για την προστασία και διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των υδάτων, τα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων και τα προγράμματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων του ν. 4042/2012, τα σχέδια παραλαβής και διαχείρισης αποβλήτων της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/883, καθώς και την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία περί τροφίμων.

Επί του άρθρου 16

Με τις ρυθμίσεις του άρθρου 16 θεσπίζεται, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του άρθρου 13 της Οδηγίας 2019/904/ΕΕ, πλαίσιο συλλογής πληροφοριών για ορισμένα πλαστικά προϊόντα μιας χρήσης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νόμου και υποβολής εκθέσεων ετησίως προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή από την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, οι οποίες εκπονούνται σε συνεργασία με τον Ε.Ο.ΑΝ. και τις αρμόδιες υπηρεσίες κάθε συναρμόδιου Υπουργείου.

Επί του άρθρου 17

Για τον σκοπό της αποτελεσματικής εφαρμογής του νόμου, στο άρθρο 17 προβλέπεται η εφαρμογή του πλαισίου διενέργειας ελέγχων από τον Ε.Ο.ΑΝ., σύμφωνα με το άρθρο 19Α του ν. 2939/2001 και προσδιορίζεται ρητά το αντικείμενο των ελέγχων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος. Περαιτέρω, ορίζονται ως αρμόδιες για το έλεγχο της εφαρμογής των μέτρων του παρόντος, ανάλογα με τις αρμοδιότητές τους, τόσο η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων για την ορθή απόδοση της εισφοράς προστασίας θαλάσσιου περιβάλλοντος, όσο και η αρμόδια ελεγκτική υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την εποπτεία της αγοράς για τη διαπίστωση συμμόρφωσης των καταναλωτικών προϊόντων με τις διατάξεις του παρόντος, καθώς και ο Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων, για τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία για τα υλικά και αντικείμενα που προορίζονται να έρθουν σε επαφή με τρόφιμα που εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος ή υποκαθιστούν τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης ως εναλλακτικά προϊόντα.

Επί του άρθρου 18

Στο άρθρο 18 και συγκεκριμένα στις παρ. 1 έως και 9 προβλέπονται αποτρεπτικές και αναλογικές διοικητικές κυρώσεις για παραβάσεις επιμέρους υποχρεώσεων που τίθενται με τις διατάξεις του

παρόντος, ανάλογα με το είδος των υπόχρεων επιχειρήσεων. Περαιτέρω, ορίζονται το αρμόδιο όργανο για την επιβολή των κυρώσεων, ήτοι ο Ε.Ο.ΑΝ., ο τρόπος επιμέτρησης των κυρώσεων, η σχετική διοικητική διαδικασία επιβολής των κυρώσεων, καθώς και η διαδικασία και τα όργανα βεβαίωσης και είσπραξης των οικείων προστίμων.

Επί του άρθρου 19

Το άρθρο 19 αφορά στις αναγκαίες εξουσιοδοτικές διατάξεις για την εφαρμογή του νόμου και την ορθή ενσωμάτωση της Οδηγίας 2019/904/ΕΕ. Ειδικότερα, στην παρ. 1 προβλέπεται η έκδοση το αργότερο έως τις 3.1.2021 κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, για τον καθορισμό των προδιαγραφών ως προς το τι πρέπει να θεωρείται πλαστικό προϊόν μίας χρήσης, κατόπιν της δημοσίευσης σχετικών κατευθυντηρίων γραμμών από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 12 της Οδηγίας 2019/904/ΕΕ. Στην παρ. 2 προβλέπεται η έκδοση απόφασης του Υπουργού Οικονομικών περί παράτασης ή ορισμού διαφορετικής προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης απόδοσης εισφοράς προστασίας θαλάσσιου περιβάλλοντος, για την εφαρμογή της περ. ζ' της παρ. 3 του άρθρου 4, το αργότερο μέχρι τη λήξη της προβλεπόμενης προθεσμίας, η οποία και ισχύει από τον χρόνο έκδοσής της. Περαιτέρω, και αναφορικά με την εισφορά προστασίας θαλάσσιου περιβάλλοντος της παρ. 3 του άρθρου 4, στην παρ. 3, προβλέπεται η έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης του Ε.Ο.ΑΝ. για τον καθορισμό θεμάτων σχετικών με την υποβολή της δήλωσης απόδοσης εισφοράς προστασίας θαλάσσιου περιβάλλοντος, τον τρόπο διάθεσης των εσόδων από αυτή, καθώς και για θέματα σχετικά με τη σήμανση των προϊόντων. Στην ίδια παράγραφο παρέχεται εξουσιοδότηση στους άνω Υπουργούς να αναπροσαρμόζουν, με κοινή απόφασή τους, κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης του Ε.Ο.ΑΝ., το ύψος της εισφοράς της παρ. 3 του άρθρου 4, ανάλογα με την επιτευχθείσα μείωση της κατανάλωσης των πλαστικών προϊόντων του μέρους Α' του Παραρτήματος Ι. Στην παρ. 4 προβλέπεται η έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης του Ε.Ο.ΑΝ. για τον καθορισμό του κατάλληλου συστήματος διασφάλισης της ποιότητας των διεργασιών ανακύκλωσης και ιχνηλασιμότητας των ανακυκλωμένων πλαστικών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) υπ' αρ. 282/2008 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και το πρότυπο ΕΛΟΤ EN 15343, για τους σκοπούς της παρ. 2 του άρθρου 6. Επιπλέον και για την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 7, στην παρ. 5 προβλέπεται έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης του Ε.Ο.ΑΝ. και κατόπιν γνωμοδότησης, για τα ζητήματα σήμανσης των προϊόντων, της Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων Περιβαλλοντικών Ισχυρισμών σε Πλαστικά για την εξειδίκευση του ορισμού των εναλλακτικών προϊόντων και τον καθορισμό των προδιαγραφών σήμανσης για τη δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης ή λιπασματοποίησης των εν λόγω προϊόντων, καθώς και προδιαγραφών για τη σήμανση των φιαλών από ανακυκλωμένο πλαστικό βάσει του προτύπου ΕΛΟΤ EN ISO:14021 ή άλλων ισοδύναμων προτύπων ή προδιαγραφών για την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 6.

Ακόμη, στην παρ. 6 και για την εφαρμογή του άρθρου 10, προβλέπεται η έκδοση, το αργότερο έως τις 3 Ιανουαρίου 2022, κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης του Ε.Ο.ΑΝ., για την εξειδίκευση των ελάχιστων προδιαγραφών των συστημάτων συλλογής, μεταφοράς και επεξεργασίας των αποβλήτων για τα προϊόντα του τμήματος ΙΙΙ του μέρους Ε' του παραρτήματος Ι που απορρίπτονται στα δημόσια συστήματα συλλογής, καθώς και των απαιτούμενων ειδικών υποδομών, των εμπλεκόμενων φορέων στα ανωτέρω συστήματα όπως

επίσης των στοιχείων και τα ποσοτικών δεδομένων που πρέπει να συλλέγονται από τους φορείς ΣΣΕΔ του άρθρου 10 αναφορικά με τη λειτουργία των ανωτέρω συστημάτων. Αντίστοιχα, στην παρ. 7 και για την εφαρμογή του άρθρου 11, προβλέπεται η έκδοση, το αργότερο έως τις 3 Ιανουαρίου 2022, κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, κατόπιν εισήγησης του Ε.Ο.ΑΝ. για την εξειδίκευση των ελάχιστων προδιαγραφών των συστημάτων συλλογής, μεταφοράς και επεξεργασίας των αποβλήτων των συστημάτων χωριστής συλλογής, μεταφοράς και επεξεργασίας των αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη και έχουν παραδοθεί σε κατάλληλες λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2019/883 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019 (ΕΕ L 151 της 7.6.2019, σ. 116) ή σε άλλα ισοδύναμα συστήματα συλλογής που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω Οδηγίας, των εμπλεκόμενων φορέων στα ανωτέρω συστήματα, καθώς και των στοιχείων και τα ποσοτικών δεδομένων που πρέπει να συλλέγονται από τους φορείς ΣΣΕΔ του άρθρου 11 αναφορικά με τη λειτουργία των ανωτέρω συστημάτων, τον καθορισμό της εφαρμογής και την εξειδίκευση του συστήματος παροχής οικονομικών κινήτρων στους αλιείς για την επιστροφή των αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων από πλαστική ύλη, σύμφωνα με την περ. β' της παρ. 4 του άρθρου 11. Τέλος, για την εφαρμογή και λειτουργία του συστήματος εγγυοδοσίας του άρθρου 13 στην παρ. 8 προβλέπεται η έκδοση, το αργότερο έως τις 3 Ιουλίου 2021, κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης του Ε.Ο.ΑΝ., για την εξειδίκευση των αρμοδιοτήτων και υποχρεώσεων όλων των εμπλεκόμενων μερών που καθορίζονται στο άρθρο 13 και τον καθορισμό των τεχνικών θεμάτων και των λεπτομερειών για την ορθή εφαρμογή του συστήματος.

Επί του άρθρου 20

Με το άρθρο 20 ορίζεται η έναρξη ισχύος του παρόντος σχεδίου νόμου.